

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 mei 2018 betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

In uitvoering van het decreet over het lokaal bestuur, zoals gewijzigd bij decreet van 17 februari 2023 wijzigt het besluit van de Vlaamse Regering van 18 mei 2018 betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, (hierna BVR Volksraadpleging).

De wijziging faciliteert de digitalisering van de initiatieffase van de volksraadpleging zodat het verzoekschrift en de petitie lijst of -lijsten op om het even welke drager kunnen opgemaakt en bezorgd worden. De verzoeker kan kiezen voor één of meerdere analoge dan wel digitale petitie lijst of -lijsten, of een combinatie van de twee. De indiening van het verzoek gebeurt via een beveiligde zending.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Beleidsdoelstelling: Het ontwerp van besluit zorgt ervoor dat het BVR Volksraadpleging van 18 mei 2018 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur op mekaar zijn afgestemd, en dat tegemoet gekomen wordt aan de digitale realiteit en het ondersteunen van de lokale besturen als labo's van lokale burgerparticipatie.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch- en taaladvies

Het bijgevoegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch- en taalkundig advies nr. 2022/451 van 25 november 2022.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Bij de wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur door het decreet van 17 februari 2023 gebeurden enkele aanpassingen om de initiatieffase van de volksraadpleging, naast de bestaande analoge regeling, via een digitaal traject mogelijk te maken. Daaruit volgt dat ook het BVR Volksraadpleging hieraan moet aangepast worden.

De wijzigingen betreffen de opmaak en indiening van het verzoekschrift en de petitielijst(en).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel voegt een punt 4° toe aan artikel 1 van het BVR Volksraadpleging. Het bepaalt wat onder beveiligde zending moet worden verstaan. Het gaat daarbij over verschillende manieren van communicatie, waarbij naast analoge vormen van verzending ook elektronische toepassingen mogelijk zijn.

Een aangetekende zending kan zowel een papieren brief als een elektronische zending zijn. Het artikel voorziet dat een gemeente zelf een systeem kan aanbieden waarbinnen het tijdstip van de verzending en de integriteit ervan gegarandeerd wordt zoals een digitaal loket of een tool zoals 'mijn burgerprofiel'.

De bevoegde minister kan nog bijkomende manieren van beveiligde zending vaststellen. Op die manier kan ingespeeld worden op toekomstige digitale ontwikkelingen.

Artikel 2

Dit artikel voegt een nieuwe titel 'Titel 1/1. Opmaak van het verzoek' met een nieuw artikel 1/1 en nieuw artikel 1/2 in in het BVR volksraadpleging, en een nieuwe titel 'Titel 1/2 Indiening van het verzoek' met een nieuw artikel 1/3.

Artikel 1/1 regelt het opmaken en bezorgen van het verzoekschrift en de petitielijst of -lijsten op gelijk welke drager en de voorwaarden die daaraan zijn gekoppeld. Die voorwaarden garanderen beschikbaarheid, veiligheid en onweerlegbaarheid.

Onder de voorwaarden in **artikel 1/1, 1° en 2°**, wordt het volgende verstaan:

- beschikbaarheid: op het gewenste moment toegang hebben tot gegevens en erover kunnen beschikken;

- integriteit: de juistheid en volledigheid van gegevens;
- authenticiteit: de mate van betrouwbaarheid van de originaliteit en herkomst van de gegevens;
- onweerlegbaarheid: het kunnen aantonen dat een actie of een gebeurtenis effectief plaatsvond;
- vertrouwelijkheid: de gegevens enkel beschikbaar stellen voor bevoegde personen en entiteiten of voor de juiste processen;

Het feit dat men gebruik kan maken van verschillende petitielijsten en dat de keuze van de drager daarbij vrij is, betekent de facto dat men kan opteren voor een hybride vorm van verzamelen van handtekeningen. In dat geval zullen er dus 2 of meer petitielijsten zijn waarvan minstens één in analoge en minstens één in digitale vorm.

De voorwaarde van **artikel 1/1,3°** regelt, naast de mogelijkheid van een handtekening op papier, de mogelijkheid tot elektronisch ondertekenen.

Artikel 1/2 bepaalt dat het verzoek het aantal petitielijsten vermeldt en desgevallend, in geval van digitale petitielijsten, waar deze terug te vinden zijn.

De verzoeker kan kiezen voor één of meerdere analoge dan wel digitale petitielijst of -lijsten, of een combinatie van de 2. Dit moet op basis van het ingediende verzoek wel duidelijk zijn voor het bestuur.

Een analoge petitielijst impliceert dat de petitielijst wordt toegevoegd aan het verzoekschrift. Een digitale petitielijst kan eventueel via een elektronisch bestand meegestuurd worden met een digitaal verzoekschrift. Een andere mogelijkheid is om in het verzoekschrift een link op te nemen naar de online petitielijst op de digitale omgeving of het online platform met andere woorden naar de digitale vindplaats ervan.

Artikel 1/3 regelt dat het verzoek wordt ingediend via beveiligde zending (cf artikel 1).

Artikel 3

Dit artikel heft artikel 29 van het BVR Volksraadpleging op. De Vlaamse regering legt geen (analoog) model meer op voor het verzoek. Dit laat toe om voor het verzoekschrift of de petitielijst gebruik te maken van digitale toepassingen.

Artikel 4-5

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen financiële impact.

Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën is verleend op 6 december 2022.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft volgende weerslag op de lokale besturen:

- Personeel: er is geen bijkomende inzet van het in dienst zijnde personeel of een eventuele werving van extra personeel nodig. Er kunnen weliswaar meerdere petitielijsten worden ingediend, maar de controle van de handtekeningen op de lijst(en) die wordt aangeleverd op een digitale drager kan aan de hand van het rijksregisternummer geautomatiseerd verlopen. Dit betekent een efficiëntiewinst ten opzichte van de huidige situatie.
- Werkingsuitgaven: wat de beveiligde zending betreft kan het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering mogelijks een beperkte weerslag hebben op de lopende uitgaven van de lokale besturen. Lokale besturen kunnen gebruik maken van reeds bestaande digitale toepassingen die voldoen aan de voorwaarden die worden opgelegd in dit voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering (bijvoorbeeld indien zij reeds beschikken over een digitaal loket). Indien het lokaal bestuur ervoor opteert om nieuwe of bijkomende initiatieven inzake beveiligde zending/digitale tools te nemen, kan dit extra uitgaven of investeringen met zich meebrengen.
- Investeringen en schulden: Zie hierboven.
- Ontvangsten: Er worden geen bijkomende financiële middelen aan de lokale besturen ter beschikking gesteld.

Conclusie: Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering kan een beperkte weerslag hebben op de lokale besturen, voor wat betreft werkingsuitgaven en investeringen voor geschikte digitale toepassingen.

4 VERDER TRAJECT

Over het principiële goedgekeurde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt advies gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en aan de Gegevensbeschermingsautoriteit. Als deze adviezen geen aanleiding geven tot aanpassingen wordt over de principiële goedgekeurde bepalingen van het voorontwerp van besluit advies gevraagd aan de Raad van State.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 mei 2018 betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging en een volksraadpleging in het district, en betreffende de samenstelling en de werking van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen:
 - te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;
 - te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Gegevensbeschermingsautoriteit met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van zestig dagen;
 - te machtigen om te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
 - te gelasten om over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat de voornoemde adviezen van de Vlaamse Toezichtcommissie en de Gegevensbeschermingsautoriteit geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS